

כג' והש"ת

ספר
מלחמות
הישם

חלק ב"ה

מדור אזהרות לפסח

קול קורא'ס ומאמרים בענייני חיזוק הדת
שיצאו לאור בבתי מדרשים וישיבות ובכתבי עת

יוצא לאור על ידי

הוצאת אמונה – ברוקלין י"ז – שנה תשנ"ג

מדור אזהרות לפסח

א) אויב די בשרות פראבלעט אין אונזער וועלט שטאט ניו יארק אויז אין אלגעמיין א גאנץ זיך זעהר א פאראויקעלטע און זעהר אן אנגעועהטאגעט, ווערט זי נאך מעד קאמפליצרט אין פארשאראפט ווען עס קומט אן דער הייליגער פסח, דוקא פסח ווען עס האנדטל זיך פון א משה חמץ ווען יעדר ער איד וואס אפיקל א גאנץ יאר אויז ער נויט אוז מרדקע און זעהר אין בשירות, וואלט ער אבער וועלען או פסח זאל זיין אלעס בי איהם מיטין גראסטען הידור כשרות.

און דוקא בי רעם גראיסטען און שטרענגען יו"ט אנטשטעהט אוז טומעל אוז תהו ובהו וועגן בשירות או עס אויז במעט ווי אונמיגליך זיך צי פונאנגרערקליליבען, אין דער ריעולטאט אויז או אפיקלו פרומע אַפְגָעָה טיטנען אירען וואס זיעירע טאטעס און זיירעס וואלטן נישט געהאט דעם מינראסטען גערדאָן אין יו"ט פסח, צי ניצען אין ארינגבּרָעָנֶגּוּן אַין שטיב פֿאַרטִיגּעַ עסענס אפיקלו מיטען פרומסטען הכהר ניטאָמָּל פֿאַרְ קְלִינְיָעַ קִינְדָּעַר, אַין הײַנט ליידער אויז דאס אַזְּיִ גְּרִינְגֶּ.

ב) גערענקט חשובע אידען אין פסח אויז אַפְהָעָנָגִיךְ דער צוקונפֿט פון דעם קומענדיין יאר לטובה פֿאַר אַיִּיךְ מֵיט אַיִּיעָדָעַ קִינְדָּעַר. אַזְּיִ ווי דער קדוש הארוֹזְׁאַל זאגט ערונות, או דער וואס אויז זעהר פון א משה חמץ, מעג ער זיין זיבער או ער וועט ראס יאר נישט זינְרִיגְעָן.

דאָס אויז גערעדט פֿוּן גָּאָר ווּבְטִיגּעַ לעבענס מיטעל. אַבער מותרות (געבעקס, טשאָקָאַלָּאָר, סַאֲדָעָס), וואס מען קען זיך באָגִינְזָאָן דעם אויז נישט געקימען אפיקלו אַין באָטְרָאָבָּט צי ניצען בי מרדקִים אַינְרָאָרְהִים.

ג) דבוחטי מען נאָרט זיך אלְּיַזְּן, מען פֿרָאַכְּרִיט זיך אַיִּנְדָּעָרָעָן או מען האַלְּט אָן די מנהג יישראָל [איְרִידְשָׁע פֿירְוָנְג] או פָסָח מִישְׁתַּמְעָדָן זיך נישט, יעדער עסטע נאָר בי זיך, דער טעם פֿוּן מנהג אויז וויל יעדער האָט זיך זיינְעָן אַיִּגְעָנָעָן חומרות וכדומה, אַט דער זעלבייגּער וואס אויז שטָאָרָקְ מַקְפִּיד נִישְׁתַּצְוָעָן בְּיַיְעָנָם, עריגעגן קויפֿט ער פֿאַרְשִׁידְעָנָעָן עסען אַדער געטראָנָגָעָן פֿאַרטִיגּעַ אויז דָּאָרָס נאָךְ עריגּער ווי מישען זיך, וויל יעדער פֿאַרְשְׁטִיטִיט אַזְּ אַפְּאַרְקָאנְט אַזְּיִ וועגן ביזענס זיך מער מקְיַל אַין סַאֲךְ וְאַכְּעָן, ווי אַיִּנְעָרָז וואס קְאַכְּט אלְּיַזְּן בי זיך אַין שטיב, אויז דָּאָרָס אַסְטְּרִירָה, דָּאָ ווּלְעָר נִשְׁתְּ צִירְרָעָן פֿוּן יְעָנָם, אַפְּיַלְעַ ער זאל בלְּיַיְבָּעָן הַינְּגָעָרִיק, אַבער פֿוּן גַּעַשְׁפַּט קויפֿט ער אלְּעָ פֿרָאַרְקָטָעָן, (ליינְטָן) ווּיְטָעָר אוֹזְׂיִ פֿוּן סַאֲכָאַטְשָׁוּבָעָר רְבִינְזָן די חַסְרוֹנוֹת פֿוּן קוֹיפֿן פֿאַרטִיגּ).

ווער רערט שוֹן פֿוּן די חומרא וואס אַנְשִׁי מִשְׁהָה האָבָן נִשְׁתְּ גַּעַגְעָסָעָן אַפְּיַלְעַז וואס מען קְאַכְּט אַין שטיב נאָר די מִינְרָעָסָעָן, פֿוּן רַעַם האַלְּט מען נאָר גָּאָר ווּיְטָן.

ד) בפרט רעד וואס לויפט נאך רעם שענטען אתרוג, פיצט אויס שיין די סוכה, קויפט א שיינעם טלית וכיווץ, רארף ער אויך זעהן אויסצפיצען דעם יו"ט פסח, אין ראס מיט רי שטרענונגסטע זהירות אין חומדות אין אלערלי עסען, אין אורהי נישט קויפען.

ה) מיר מיזען באטאנען אzo ב"ה לא אלמן ישראל אין Us געפינען זיך אידען מරקרים וואס קויפען נישט, אפילו זיך פארטיגע, [עס איז א קליעניקיט אליאנס צו מאכען] עסעניש איז שון אפגעערטרט, אבער פין דעם איז רא לירער גאר געציילט, פארוואס זאל ראס זיין איזו?

ו) איז איננוועגס ווילען מיר מעורר זיין אויף רעם וואס ווערט געברענונגט אין ש"ע (ת"ס ס"ב, חק יעקב, הגר"ז, מ"ב בה"ח, שם) Us געבירט זיך ראס יעדער זאל זיין דערבי וווען מען באקט זיינע מצות אין אליאנס צי העלפען, דער הייליגער סאכטשובר זעל' (אבני נור שבב') שריבט פאלגער:

איך האב געהערט אzo Us איז אינגערישען שטארק אין טיל שטעת דאס נישט יעדער אינענער באקט מצות פאר זיך ניערט אינענער באקט אין פארכויפט [אווי ווי היינט]. אין ראס איז מיר זיינער שלעכט געפלען ערשותן וויל רי הלכות פין מצות זענען זעהר פיהיל אין אויב יעדער באקט פאר זיך גיט מען אכטונג אלעס זאל זיין געהעריג הונדרט פראצענט, אנדערש איז אבער אויב אינענער באקט פאר ביונעס [א בעקוריין] איז זיין גאנצע שטרעבן צי שפערען געלט, אין גיט נישט איזו אכטונג אויפן באקען.

פארוואס זאלען מיר זיך נישט אונטרענונגען אויף איז באלבטע מצוה וואס קומט פסח אינמאן אין יאר, דעריבער זאל מען דרשנען ברביבים או דער וואס פארכאט זיך פארן באשעפער זאל ער זיך פירען אווי ווי אונזערע טאטעס אין זיירעס, אין יעדער זאל באקען מצות פאר זיך, אין זיך פרייען מיט די מצוה. אין ער מג זייכער זיין איז רי מצוה ווועט איז בי שטינן ראש השנה בייס יומ הדין אווי ווי Us שטייט אין זוה"ק, [ראס זענען די ריר פין רעם איבנדער מאנטען צדיק זי"ע].

ז) ראס איז אויך א מוסר אין אנווייזונג אויף אנדערע עסעניש וואס מען קויפט פארטיג א גאנץ יאר אין כ"ש פסח, או דער ביונעסמאן לוייגט רי גאנצע געוויכט ארויסצונגבעען די ואווער ביליג, אין צי בעטען אסאך, צוליב רעם איז ער גרייניג איז געוויסע הארבקייטען, וואס מען מאכט בי זיך איז שטיב דאס רארף מען עסען, אין נישט מער.

ח. אויך ווילען מיר מעורר זיין אויף פסח איז גאנץ יאר אzo מען האלט פסח גרייניג צי פארלאזען זיך אויף געוויסע שאלוות וואס רעד חבר אדרער שכן האט אויך געהאט, אין דער ריין ומ"ז האט יענען געפאסקענט כשר איז במילא פאר איז אויך כשר, דארף מען וויסען אzo מען טאָר זיך אויף רעם נישט פארלאזען, וויל טילמאלל זענען געוויסע טילען אנדערש געווונן בי יענען שאלה, וואס טיט במילא ענדערן דעם הלכה בי די שאלה.

בעוזה/^ה

ספר
מלחמות
הישם

חלק ב"ד

הוראה לكونה טלית

קול קורא'ס ומאמריהם בענייני חיזוק הדת
שיצאו לאור בבתי מדרשים וישיבות ובכתבי עת

יועצא לאור על ידי

הוציאת אמונה – ברוקלין י"ז – שנת תשנ"ג

מי אדם עומד על דבר הלכה, אה"כ נכשל בה.

ברוחם דרשוּת ומנצִחָת

בג' גלעדייזער ליל און גאנז
דער וויססונג זיין או וואָנט אַז
זונדר אַנטְרֶזְלְעָמָּן זיין זונטְזָן
אַס צְעִידְעָמָן טְלִיבְּרָה אַזְנְבָּטְן אַז
לְעֵינְבָּרְדְּעָמָן זְכָרְבָּרְדְּעָמָן
זְאַן אַן אַיְלְעָמְדָן חַמְּבָּן
אַרְבְּגָזְטָן זְאַן אַן גְּרַבְּזָן
פְּרַגְּזָטָן אַיְלְעָמְדָן
דָּאַן זְאַן זְאַלְעָמְדָן
וְזְדִּיטָן בְּן אַן גְּרַבְּזָן
אַז אַן זְאַלְעָמְדָן
אַז אַן זְאַלְעָמְדָן זְאַלְעָמְדָן

הרבנן מתקין ימי וימיים
ווקם עונן גקלידיתן עט
שכון
ארדבָּת פְּרָעָמָן גַּזְבָּן כְּרָבָן
ראש פון דן הַרְבָּה גַּזְבָּה גַּזְבָּה
פְּרָעָמָן רַבְּצָבָן נִיְלָבָן
פְּרָעָמָן אַלְבָּהָן אַלְבָּהָן
אַלְבָּהָן אַלְבָּהָן.

בן צי וצבייריך דה תלען
און פַּסְגָּה וְאֶתְמָה בְּנֵי גִּלְעָד
דארכָן עֲמָכָךְ אֶתְרָבָן
וְעַמְּרָבָן כְּפָרָה עַמְּרָבָן
קְרִים שְׁמָה כְּמָה קְרִים וְתְּלִיבָן
אַתְּ נְשָׂמֵחַ וְעַמְּמָקָם אַתְּ
אַתְּ נְשָׂמֵחַ יְהִי לְזִיהִיר
כְּמָתָן דָּמָם אֵין חֹן אֶת
מְשֻׁבָּבָן אֶתְרָבָן
מְשֻׁבָּבָן כְּמָה אֶתְרָבָן
וְכָל מְמָטָן אֵין דָמָם אֶת
כָּאָהָן.

ונערכות אוירן
הווערטערתאָרְטַּמְּסָן, וְלִבְּרִיךְ
ונאכון אַזְּפַּעַדְּסָן אֵין גַּם
נון עֲסָקָן אֶיךְ וְלֹא
שְׂדֵקָלְן אַזְּגַּבְּדוּרְן
צְבָּלְעָלְן קְשָׁוָּן שְׂמָךְ אֵין
מִרְּאָרְבָּעָהָרְבָּעָן אֵין
עֲמָלְעָן וְלִבְּרִיךְ
הַמְּסָנְדָּרְן וְלִבְּרִיךְ
אַלְּעַמְּדָהָרְבָּעָן וְלִבְּרִיךְ
אַמְּמָמְבָּעָן וְלִבְּרִיךְ

כשר ורשות אין עס או איז קי
וישט געהרטן געהרטן או
קיין שות פקחןן או ריבתן
אייז עס פאנץ איגערלען
געזונן מטען ליטוין או
וואשניעונג לילשען או
מאכלייס ומקשאותן מאילין או
ס'ה. רוקטדרים. וכבר עז
פושן צוון שעזונן זאַס זאַס
מרניצ'ה העוטרים ברווע זאַס
או דער באל באל האָס

נישת מארקען אין טן
או קפּן טן זיך זיך
ונאש איז או דען זיך זיך
סיך זיך טן זיך זיך
ונבנטש איז או עס זיך זיך
דערטן קץ זיך זיך
איסטנרטזונגען.

באותם שנים נישא מות
אלן בירד ונפטרו;
שברוקטדר נידאים;
איבנס ווילקון שוכנו;
搬居をした。シナノウチノ
שפטש אונטן צ'רנְגַּוְתָּן
ו-אָסֵן אַסְרָאָלִין
אַמְּבָּרְגְּלָעָה
הַלְּיָלִין לְיָמֵינוּ אַסְרָאָלִין
דָּעַם שְׁמַן שְׁמַן
יָרָא כָּרֶב בְּגָזֶעֶת
אָן אַסְרָאָלִין אָן אָן
עַדְךָ כְּבוֹדָה אָן לְפָסָה
כאשר שְׁמַעַת פְּהָרְבָּהִים
ערלען (א)

ד"ר חורחה זיגאלט ניסן ח' של'הו